

Cesta v misijonski vasi v Unyamwezi.

Katoliški shod v Avgzburgu in Družba sv. Petra Klaverja.

Pred malo meseci se je obhajal v lepem škofijskem mestu Avgzburgu veličasten shod katoličanov in ob tej priliki se je razpravljalo tudi temeljito o katoliških misijonih. To pa je tem bolj veselo za nas, ker so se v prejšnjih letih obhajali tudi takšni katoliški shodi, pri katerih je bilo velevažno misijonsko vprašanje izpuščeno iz sporeda. V Avgzburgu pa so udeležniki shoda imeli priložnost tako v odseku, kakor pri glavnem zborovanju natanko, jasno in popolnoma se prepričati o neizmerni važnosti misijonskega vprašanja. Sklenili so občno resolucijo, ki se popolnoma vjema z odlokom katoliškega shoda v Vratislavi in v tem odloku se živo priporoča vsem vrlim in navdušenim katoličanom, naj po svojih skrajnih močeh podpirajo vse, kar pospešuje razširjanje sv. katoliške vere, namreč: misijonske hiše, v katerih se vzgojujejo navdušeni misijonarji za zamorske misijone, potem tudi društva, ki s svojimi molitvami in denarnimi sredstvi skrbe za vzdrževanje in razširjanje misijonov. Družba sv. Petra Klaverja je bila ob tej priložnosti posebno priporočana.

Naša Družba sv. Petra Klaverja pa se je na tem katoliškem shodu v Avgzburgu še posebno udeležila zborovanja, da svoje plemenito delovanje za afrikanske misijone in za rešitev afrikanskih sužnjev pojasni in razloži zbranim

množicam. Prilika za to se je ponudila dne 22. vel. srpana, ko so v takoimenovani „Zlati dvorani“ zborovale Marijine družbe. Zborovalci so naši glavni voditeljici dovolili tretji referat ali poročilo. Njen predgovornik, čigar govor je bil drugače jako važen in zanimiv, je nekoliko dolgo govoril, tako da je morala naša glavna voditeljica svoj govor, za katerega je bilo odločeno samo dvajset minut, za polovico skrócić in skrajšati, vendar se ji je posrečilo, da je v kratkih in jedrnatih besedah popolnoma razložila, kako važno je, da se vse Marijine družbe udeležo apostolskega delovanja v prid poganskih in zamorskih misijonov. Poslušalci so živo odobravalni njene prepričevalne besede.

Družba sv. Petra Klaverja pa je imela v torek dne 23. vel. srpana še svoje posebno misijonsko zborovanje v takoimenovani „Veliki strelški dvorani“. V dvorani je prostora za 3000 oseb, a že pred zborovanjem so bili vsi prostori prenapolnjeni, tako da je veliko ljudi moralo oditi, ko zanje ni bilo več prostora. Med poslušalci je bilo veliko duhovnikov. Velečastiti oče Froberger, provincijal „Belih misijonarjev“ iz Trevirja, je govoril o tem, da se v Afriki močno razširja turška vera, to pa je huda nevarnost za tamošnje prebivalce in tisto nevarnost preprečimo lahko s tem, ako bomo z denarjem izdatno podpirali afrikanke misijone. S posebno pazljivostjo pa so vsi poslušali, ko je glavna voditeljica, grofica M. T. Ledóchowska stopila na oder ter v preprostih, jasnih in navduševalnih besedah govorila „o koristi misijonskega delovanja za lastno domovino“. Poslušalci so navdušeno pritrjevali njenim besedam in uspeh je bil očividni. Po njenem govoru, se je zglasilo veliko novih pospeševalcev in naročnikov, novih prijateljev in podpornikov, ki so se dali zapisati v Družbo ter kupili ta ali oni tiskani govor naše glavne voditeljice.

V tistem času, ko je v Avgzburgu zboroval katoliški shod, smo tam imeli v eni dvorani odprt tudi afrikanski muzej, obiskovalcev smo imeli veliko, ki so z zanimanjem občudovali imenitosti iz naših afrikanskih misijonov.

Končno je naša glavna voditeljica dobila še eno častno povabilo, da izpregovori par besed v zborovanju lurških romarjev, ki se je vršilo v sredo popoldne v slavnostni dvorani agleških redovnic. Prečastiti gospod prelat Hauser je rekel po njenem govoru šaljivo, da si je zaslužila prvi razred, ker je svojo nalogo izvršila kratko in dobro. Voditeljica je prosila romarje, naj njeno Družbo podpirajo pred vsem z molitvami in s tem, da razširjajo

na svojih romarskih potovanjih tiskovine Družbe sv. Petra Klaverja, ki so izšle in izhajajo v raznih jezikih.

In tako upamo, da bo v bodoče marsikateri lurški romar pri lurški votlini daroval marsikatero „Češčeno Marijo“ za Družbo sv. Petra Klaverja in Brezmadežna Devica bo take molitve rada sprejemala in uslišala. In tako bo prav! Saj naša Družba sv. Petra Klaverja potrebuje priprošnje, pomoči in varstva Marijinega, ko deluje, neumorno in neprestano deluje za njene črne otroke, afrikanske zamorčke. Za to delo posvečuje družba vse svoje moči ter se ne pusti pri tem delu motiti od nikogar.

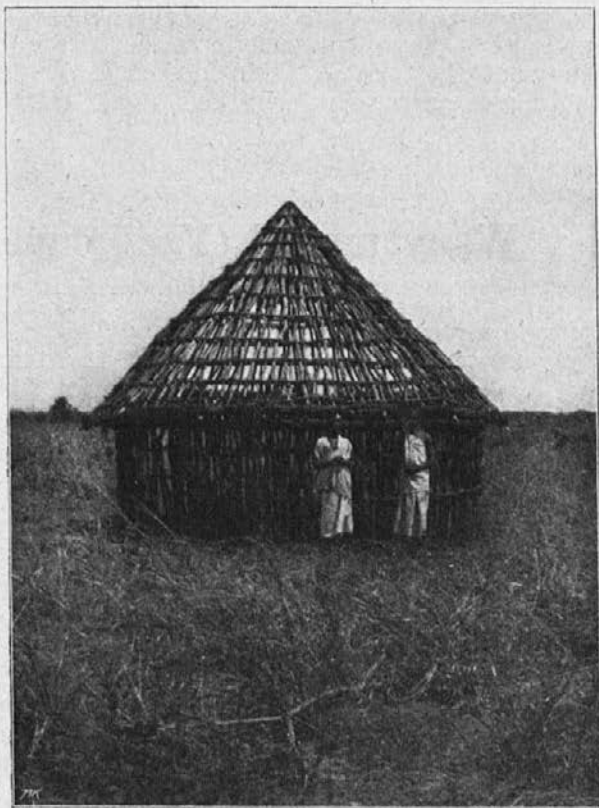
Hiše v Wanyamwezi (Vanijamvezi).

(Piše o. Van de Wee iz družbe „Belih Očetov“.)

V drugih knjigah sem že večkrat opisal šege in navade naših zamorcev, danes pa vam hočem povedati nekaj o njihovih hišah in o tem, kako jih zidajo. Zamorski prebivalci nimajo pač tako lepih in trdnih hiš, kakor jih vidite po naših krajih. Njihove koče so kakor njihovo življenje, jako preproste. Skoraj bi se morali čuditi, kako le zamorci zamorejo v takih kočurah stanovati in zakaj si ne naredijo lepših in trdnejših vsaj tisti, ki stanujejo v bližini evropskih naseljencev. Na to lahko odgovorimo tole: zamorci ne stanujejo v svojih kočah kakor mi v svojih hišah, kjer preživimo do malega ves čas svojega življenja. Zamorec v svoji koči le spi, ali pa se v njo skrrije ob dežju. Mi Evropejci v hišah delamo, jemo, mi v njih sprejemamo obiske i. t. d., a zamorec vse tisto opravlja zunaj koče, pod milim nebom. Zunaj hiše jè, zunaj hiše opravlja svoja dela, ako ne pase lenobe, pod milim nebom sprejema goste, ves božji dan preživi na solncu ali pa se vleže pod drevo v senco, kadar hudo pripeka. V svojo kočico gre, kakor sem že povedal, le spat ali se skrit pred dežjem, tam ima shranjeno tudi vse ostalo svoje premoženje: nekaj ubornega pohištva in orodja, ki ga seveda ne more pustiti zunaj hiše, kajti uzmovičev je tudi med njimi dosti in zraven vsega tega stanujejo v njegovih kočah tudi njegove koze.

Oglejmo si tedaj tako zamorsko kočico. Zamorci — posebno tisti v Unyamvezi (Unijamvezi) — imajo dve vrsti koč: okrogle, s slamo krite koče, potem pa pravokotne, ki jih pokrivajo z ilovico; slednje imenujejo zamorci „tembe“.

Okrogle kočē so zopet dvojne, namreč preproste, potem pa take s prizidkom. Prva vrsta koč, namreč okrogle in preproste so navadno štiri in pol metra dolge in široke. Leseno ozidje, ki je ometano z blatom, je navadno dva metra visoko in nad tistim ozidjem se vzdiguje streha, ki je pokrita s slamo. (Glej podobico.) Včasih je tudi pod streho

Hiše Wanyamwezijcev.

prostorček za kočē z jedili in drugo opravo. Iz tega lahko spoznate, da je vse preprosto. Notranjščina take kočē je urejena po tem, ali ima zamorski kočar koze ali ne. Ako ima nekaj koz, potem sta v koči dva predelka, eden za koze, drugi za gospodarja in njegovo družino. Ako pa nima koz, potem sta tam navadno tudi dva oddelka, ki sta ločena z leseno steno. V enem oddelku je spal-

nica in tam se shranjujejo tudi domače dragocenosti, v drugem oddelku so pa koši z jedili in ognjišče. Seveda zamorci ne poznajo dimnikov, dim si mora poiskati sam odprtine ali skozi slamnato streho ali skozi vrata. Samo ob sebi se razume, da ni preveč prijetno stanovati v taki koči, kadar hišna mati peče „pobeto“ za svojo družinico.

Druga vrsta okroglih koč, namreč s prizidkom, je podobna prvi, samo da streha spodaj štrli nekoliko čez rob ozidja in konec te štrleče strehe obkolijo s koli, ki so zabiti v tla. Potem v notranjščini take koč s prizidkom stanuje družina, zunaj pa je prostor za živinčeta, za jedila; v slučaju obiska je tam tudi prenočišče za goste.

Zdaj pa si oglejmo „tembe“ ali tiste voglate koč. Namesto kratkih kolov, kakor se porabljajo za okrogle koč, je treba za „tembe“ debelih in dolgih hlodov in to tako za ozidje kakor za streho, ki mora nesti debelo vrsto ilovnatega ometa. Leseno ozidje take „tembe“ je navadno kaka dva metra visoko. Ena ali dve vrsti kolov podpirata streho. Notranjščina take „tembe“ je podobna okroglim kočam: vselej je tam predelek za spalnico in drugi predelek za živila in živino. Za zidanje take „tembe“ je pa treba več časa in dela, zato pa si jih zidajo le pridnejši zamorci, katerim delo ne preseda. Da se nad tako koč napravi streha, zvežejo ali sklenejo kolovje in leseno ozidje s prečnimi trami, tiste pokrijejo z deščicami ter oblože s slamo ali s trstjem in naposled vse omečljejo z ilovico, da dež ne more skozi streho. „Tembe“ so širje kakor okrogle koč; navadno so 3 do 4 m široke in 10 do 12 m dolge. Navadno so take „tembe“ zidane druga tik druge in skupno napravljajo štirjak, tako da je tako zamorsko selo podobno trdnjavici, iz katere pelja le malo vrat na prosto vun iz sela. V obširni notranjščini takega štirjaka ali trdnjavice se potem napravi več manjših in okroglih koč. Taka naprava v obliki trdnjave je včasih za zamorce jako koristna. Zamorci se med seboj pogosto vojskujejo in v takih iz „temb“ zgrajenih vaseh se lahko branijo, tam jim sovražnik ne more lahko do živga. Zasloveli kralj Silke se je na tak način dolgo časa upiral vojaški oblasti iz Tabore.

Iz tega pa lahko spoznate, da za koč naših zamorcev ni treba veliko dela, a nikar si ne mislite, da si jih zamorec hitro zgradi. Zamorec le prerad pase lenobo. Ako pa ima zgraditi koč, pa je to zanj že preveč dela: mora v gozd po hlode, iz lubja mora napraviti vrvi, mora poskrbeti za slamo in ilovico ter vse spraviti na prostor, kjer hoče zidati koč. Vse to se pač v enem tednu, tudi v enem

mesecu ne opravi. Vmes pa pride kaka pojedina, drugi dan je zjutraj hladno, tretji dan pa zopet ni prilike, in delo lahko — počiva. Zamorcu še nikdar ne mudi čeravno ima že vse pripravljeno za kočo. Česar ne napravi tisto leto, bo pa drugo. In tako se večkrat zgodi, da nepokrita streha ob dežju dolgo in dolgo čaka, da jo zamorec ob suhem vremenu pokrije. Kadar pa ima že novo kočo, tudi se ne potruzi, da bi staro podrl, temveč čaka, da se sama zruši ali pa mu jo veter podere. Šele potem polagoma les in slamo pokuri, leto pozneje morebiti zemljico obdela in na prostorčku, kjer je stala stara kočica, zori zamorcu edini njegov živež — riž.

Močna priprošnja častivredne matere Ane Marije Javouhey.

Tisti, ki poznajo bogoljubno življenje in krščansko delovanje častivredne matere Ane Marije Javouhey, ustanoviteljice redovnic sv. Jožefa iz Klunja, znajo tudi, da je tista blaga in navdušena redovnica gorela le za čast božjo ter da lajša telesno in duševno revščino svojih bližnjih. S posebno gorečnostjo se je vselej zavzemala za zapuščene duše, za uboge bolnike in nevedne. Zato ravno tistim naznanjamo veselo in tolažbe polno poročilo, da častivredna mati v nebesih nadaljuje svojo skrb za take siromake, in sicer ne samo v svojem misijonskem zavodu, ki je podedoval od nje krščansko mišljenje in sveto gorečnost, temveč svoj ugled in svojo moč pri Bogu porablja za vse, ki se v svojih nadlogah priporočujejo njeni priprošnji. V misijonski postaji sv. Avguština smo se že pogosto prepričali o njeni mogočni priprošnji.

Pred kakim letom je tu zbolel samostanski brat Marcijal za mrzlico, zraven pa je trpel neznanske bolečine na jetrih. Smrt se mu je skoraj že bližala. Zdravniki so si prizadevali na vso moč, da ga rešijo, a vsa sredstva in rano-celske operacije so ostale brez uspeha. Vsi smo že mislili, da za brata Marcijala ni več rešitve. V najhujši stiski smo se zatekli k priprošnji častivredne matere Javouhey, ki so jo bolniki, dokler je živela, vedno imenovali „rešilnega angelja“. Redovnice sv. Jožefa so se nam pridružile s svojimi molitvami ter nas izpodbujale, da naj le otroško zaupamo v njeno pomoč. In naše molitve so bile uslišane. Brat Marcijal je ozdravel in zdaj zopet veselo opravlja svoja dela.

Pred kakimi štirinajstimi dnevi pa je enako pomoč in milost doživela Cila, Šimonova žena, ki je eden izmed prvih izpreobrnjenecv med Kukuljci. Tisto čudežno ozdravljenje opišemo tukaj nekoliko obširneje na čast častivredne matere Javouhey.

Med Kukuljci razsaja dandanes huda lakota. Skoraj dve leti že ni deževalo. Seme je pognalo komaj nekoliko klasja in še tisto je solnčna vročina malodane popolnoma ožgala. To bo žalostna žetev! Nekaj tistih ostalih klascev, ki bi zadoščali komaj za živino, so žene pokosile ter prodale v mestu za par pesasov (vinarjev). Drugega pa nimajo, da bi prodale. Koš, v katerem Kukuljci shranjujejo svoja živila, je prazen. Odkod naj dobe živila? V mestu so draga. Morda dalje v deželi, kjer je vendar bolje obrodilo? Tam bi se sicer živila kupila nekoliko ceneje, a za lačne, izstradane ljudi je pot tja pretežavna. A sila kola lomi. Žena, mati in gospodinja, ki mora tu skrbeti za celo hišo, se mora podati na težavno pot. Na hrbet si revica oprti svojega dojenčka, potem pa ob lakoti in žeji v neznanski vročini koraka včas po več dni. Ni se treba čuditi, da so njena lica še bolj upala, kadar se vrne domov. Čelo ni več oznojeno, ker je posušeno, saj so revici tudi že noge odpovedale službo. Z zadnjim naporom prinese na dom, nekaj riža in pšena, potem pa se opešana in izstradana zgrudi na tla. Včas to pomeni več kakor onemoglost. Nesrečnica toži, da jo glava hudo boli. Strašansko se trese, nevarna domača mrzlica se jo je lotila. Včas jo v malo dneh zgrabi nemila smrt vzlic skrbi domačih usmiljenih redovnic.

Naši tukajšnji kristijani tudi veliko trpe vsled slabe letine. Naša misijonska postaja jim sicer pomaga kolikor le premore, a žalibog, mi sami nimamo veliko pomočkov. Nekaj jim seveda dajemo, da ne pomrjejo lakote, toda zoper bolezen, ki jih veliko pograbi, včas ni zdravila, ne pomoči.

Nekega večera je v našo misijonsko postajo prihitel Šimon. „Moja žena je hudo zbolela,“ je dejal. „Prinesla je nekaj živil in od tistega časa vedno tarna, da jo glava hudo boli in zaužiti tudi nič ne more. Pojdi hitro z menoj!“ Ko smo prišli tja, smo takoj spoznali, da se je revice že lotila mrzlica. Redovna sestra je merila njeno telesno toploto in spoznala, da ima 42^o5⁰ vročine. „Moj Bog, to pomeni smrt!“ je zašepetala. Poizkušali smo zdravila zoper mrzlico, toda vse zastonj. Zlasti ponoči je bolnica trpela strahovite bolečine. Zvijala se je kakor črv, njene poprej bistre oči so strmo gledale naokoli. Naenkrat je krčevito zgrabila svo-

jega komaj enoletnega otroka Marjetico ter ga v bolezenski blaznosti hotela zadaviti. Potem je planila kvišku ter hotela proč iz koče, v svojih od mrzlice bolnih možganih je videla pred seboj same pošasti, ter je hotela pred njimi ubežati. Štirje močni možje so jo komaj zamogli udržati.

Proti jutru je bila popolnoma opešala. Ležala je kakor mrlič brez zavesti, oči prav na široko odprte, očesne vejice rosne, na ustih pene. Srce je komaj še utripalo, neznatno je še dihala. Šimon je ves potrj sedel tik njene postelje, glavo je stiskal v rokah. Videl je, da se njegovi ženi bliža neusmiljena smrt, saj je že večkrat pri bolnikih zapazil, da vsa ta znamenja pomenijo, da se bliža smrt. Drobna Marjetica je upila, bila je lačna, a mati ji ni mogla dati materinskega mleka.

Ta prizor me je potrj. Imamo tukaj itak malo kristijanov, sem premišljeval. Z velikim naporom smo tu ustanovili majhno krščansko naselbino z nekoliko katoliškimi družinami in koliko smo že morali ž njimi pretrpeti! „Cila!“ sem zaklical, obrnivši se k bolnici. „Cila!“

„Oče, Cila je izgubljena, v eni uri izdahne!“ zastokal je Šimon. „Da, tukaj je ni pomoči!“ pripomnil je katehet Leon, ki je v kotu medtem molil za bolnico, „tu se ne da več pomagati.“ Jaz jih pa tudi nisem hotel varati, da morda ni tako. Izkušal sem jih potolažiti, kakor sem pač le mogel in kakor sv. cerkev v enakih slučajih tolaži. Bolnici sem podelil vesoljno odvezo ter odšel.

Uro pozneje sva z gospodom superiorjem (samostanskim in misijonarskim prednikom) zopet prišla v kočo. Potoma sva ugibala, kako hude posledice bo imela Cilina smrt za našo krščansko občino in trdno sva sklenila, da porabimo vsa sredstva, da Cilo rešimo smrti. Če Cila umrje, kaj bo potem s Šimonom? Ali bo dosti utrjen v veri? Ali ne bo mislil, kakor drugi tukajšnji pogani, da je ravno zakrament sv. krsta umoril Cilo? Ali bo imel dosti poguma, da jo pokopa po krščanski šegi ter je ne vrže, kakor to delajo tukajšnji brezverci, v grmovje, kočo pa, kjer je umrla, potem zažge? Ako Cila umrje, je Šimon malodane izgubljen. Kdaj si nabere dosti blaga, da si kupi novo, drugo ženo, kakor je to tukaj šega? In kaj bo z Marjetico? Ali se bo našla med kristjankami kaka dovilja zanjo? V naši mladi krščanski naselbini take nimamo, paganka pa se otroka gotovo ne usmili, saj bi bilo zanjo sramota, dojeti krščansko dete.

Če Cila umrje, potem izgubimo veliko tudi na ugledu, to bo pomenilo, da je zmagal domači poganski čarovnik.

Tisti je namreč večkrat trdil, da je sv. krst hud strup in umori vsakega pogankega človeka, če ga sprejme. Kako bo potem zadovoljen in ošaben tisti domači poganški čarovnik, ako Cila umrje in se potemtakem potrdi, kar je med ljudstvom čekal, in misijonar izgubi pri tem lahkovernem ljudstvu ves svoj ugled, čarovnik bo gonil vedno svojo, da misijonar nič ne velja, pač pa on. Kajti, ako Cila umrje, potem jo je gotovo le krst in nič drugo kot krst ubil. Njega pa, ki je zdravnik telesa in duše, ki je zaupnik božjih sklepov, niso vprašali za svet... Vse to sem potoma ugibal ter izprevidel, da ostane naša kapela še dolgo prazna in brez kristjanov, ako nam Cila umrje.

Če pa Cila ozdravi, in sicer brez poganških čarovnij, brez praškov neverskega sleparja, potem se pa stvar obrne na boljše za nas. To bo jasen dokaz, da je hudič brez moči, pogani bodo to izprevideli ter se odpovedo njegovi oblasti. Ako jaz ne morem Cili pomagati, rekel je misijonski predstojnik, pa ji pomaga lahko vsemogočni Bog in mi ga hočemo prositi, iskreno prositi, da naj nam pomaga in Cilo ozdravi, če treba tudi s čudežem. To bo sijajna zmaga za našo misijonsko postajo, hudi duh bo moral dalje pomakniti meje svoje oblasti in svojega kraljestva.

Obrnili smo se tedaj z molitvami do častivredne matere Javouhey, ki je zamorce toli ljubila, tolikokrat zagovarjala pred posvetno gosposko, dokler je živela, zdaj pa bo v nebesih gotovo tudi veliko dosegla pri Bogu s svojo priprošnjo. Tudi predstojnica misijonskih redovnic je s svojo samostansko družbo začela iznova moliti k častivredni materi Javouhey. Umirajoča je še živela, srce še neznatno utriplje, položili smo nanjo svetinjo s sliko častivredne Javouhey ter čakali z zaupanjem, kaj se bo zgodilo.

Nekateri pogani, ki so bili zraven pri umirajoči Cili, so se čudili, da se brigamo še za mrliča. Ali ne vidijo tisti Evropejci — so dejali — da je Cila že skoraj mrtva, da tu ni več pomoči? Zakaj je ne odnesemo že v grmovje? Mi pa smo medtem še gorečnejše molili. Nekaj časa se je zdelo, da je vse naše upanje zastoj, a kmalu je mrzlica ponehala, oči so se zaprle in Cila je začela dihati nekoliko pravilneje. O ko bi zdaj Cila zadremala, tisto bi jo rešilo. Končno smo opazili, da je res zaspala. „Simon, tvoja žena spi in bo ozdravela,“ zagotavljali smo mu z veseljem. — „Duhovni oče, ne varajte mene!“ je odgovoril zamorec, „v eni uri izdahne!“ In tiho je molil svoj rožni venec dalje. Mi smo potem odšli, toda s popolnim zaupanjem, da je za Cilo že minila nevarnost. Doma pa smo čakali po-

ročila. Pretekla je ura, potem še ena in ni ga bilo poročila v misijonsko postajo, da bi bila Cila umrla.

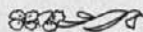
Proti poldnevju je prihitel Šimon. „Kako je?“ vprašal sem boječe. — „Grem v mesto,“ je odgovoril Šimon, „da kupim Marjetici nekaj živeža in prosim vas, da nekdo medtem pri bolnici čuva.“ — „Kaj pa to pomeni, Šimon? Ali hočeš v tako nevarnem stanu zapustiti svojo na smrt bolno ženo?“ — „Moja žena,“ je dejal Šimon, s pristno afrikanško hladnokrvnostjo, kakor jo imajo le zamorci, katerih nič ne preplaši, „moja žena je mirna in ravno zdaj je tudi že malo použila.“ — „Ali je to mogoče?“ vprašal sem začudeno. „Šimon, ali veš tudi, da je to velika milost od Boga, da je to čudež, ki ga je nam izprosila v nebesih častivredna mati Javouhey, h kateri smo se obrnili za pomoč? Ali se ji zdaj ne boš zahvalil?“ — „O da,“ je odgovoril, „večno ji bom hvaležen za izkazano pomoč,“ in z rožnim vencem v roki se je podal v mesto.

Cila je zares ozdravela. Od tistega trenutka je ni več trpinčila mrzlica in v malo dneh je zopet opravljala svoje vsakdanje posle.

Zmagali! Vsi zamorci, tako kristjani kakor pagani, pripovedujejo si med seboj o tem čudežu. Vse se jim zdi tako nerazumljivo! Poganski čarovniki so tudi osupnili in po vseh krajih v deželi pripoznavajo, da je majhna svetinja, ki smo jo obesili nad bolničino posteljo, Cilo rešila smrti ter bila močnejša kakor poganski čarovnik.

F. Bugeau.

To poročilo je resnično. Vse to se je zgodilo ob času, ko sem bil v misijonski postaji sv. Avguština. Upajmo, da bo vsled tega čudeža srce naših ljubih zamorcev pripravnejše za milost božjo in sv. krst. † **Emil Allgeyer.**

Kalabarski katoliški misijon (Južna Nigeria).

Kalabarski misijon, ki je posvečen presvetemu Srcu Jezusovemu, ni več bralcem „Odmeva“ nova reč. Večkrat je že pisal o tem misijonu prečastiti O Krafft C. S. Sp Danes pa piše apostolski prefekt sam, O. Shanahan, v kratkih pa jedrnatih besedah v pismu z dne 14. velikega srpana naši glavni voditeljici z milo prošnjo.

„Vi ste bila,“ tako začne P. Shanahan, „vedno tako dobra do nas, da smo skoro premalo hvaležni, ako Vam

pišemo samo o pomanjkanju, v katerem živimo, posebno tukaj v Kalabaru. V kositerni kapelici se zbere tisoč ljudi, akoravno je le za petsto ljudi prostora. Otroci se zberejo okrog oltarja, da celo po stopnicah se tlačijo. V svoji nedolžnosti in pred kratkim napolnjeni z milostjo bodisi da so šele bili krščeni, ali pa pri izpovedi in obhajilu, tvorijo krasen venec okoli Najsvetejšega. Toda žal, da imamo samo en dan v tednu Zveličarja pri nas, kajti druge dni se poučuje v kapelici.

Lepo in svečano smo obhajali veliki teden. Od srede do nedelje je bila kapelica vedno polna. Celo noč od velikega četrtega do petka se je menjavalo več ko tristo vernikov pri božjem grobu za stražo. Ves čas so se prepevale pesmi o trpljenju Gospodovem, molil rožni venec in vsako uro je pridigoval pater o trpljenju Gospodovem.

Na veliki petek ob treh je bil križev pot; en duhovnik je hodil od postaje do postaje, drugi pa je pridigoval o pomenu posameznih postaj.

Pretresljiv prizor se nudi človeku, ko vidi afrikansko občino v dveurni molitvi, ko pretaka solze pri pridigi in ko gleda trpljenje Boga-človeka, ki je tudi za uboge zamorce umrl. Ljudje so morali celo zunaj kapelice ostati ter so skoz okna gledaje sledili službi božji. In tudi ti so z isto navdušenostjo sledili opravičilo kakor oni, ki so bili v kapeli. Da bi vendar ljubi Bog navdahnil pobožno dušo, da bi darovali našim kalabarskim kristjanom nekaj plošč kositra, da si povečajo šolsko kapelico.

Spoštovana dobrotnica, jaz molim k ljubemu Bogu, da bi jih prav mnogo poklical za apostolsko delovanje. Kolika pomoč misijonarjem! Kakoršne so sedaj razmere, morajo duhovniki v ubogih misijonskih krajih skoraj vso materialno delo sami opravljati. Jako slabo je za katoliško stvar, da morajo misijonarji, ki dobro razumejo jezik ljudstva, pri katerem bivajo in kateri imajo dosti izkušnje in tudi njihovo zdravje jih nikakor ne ovira, da bi mnogo koristili veri, opravljati vsakdanja opravila navadnega delavca. Mi bi lahko desetkrat toliko napravili, ako bi se samo apostolskemu delovanju posvetili! Ni zadosti, da pride človek v Afriko ter je tudi pripravljen umreti za dobro stvar. Mi potrebujemo zdrave, žive in take ljudi, ki lahko prenesejo težave in delajo naporno tudi telesno in to delo je težavnejše kakor si kdo misli; pri tem pa nam morajo starejše evropske cerkve pomagati.

Vam, gospa grofica, vsa čast, ki ste ustanovili jako praktično organizacijo. Prišel bo dan, ko se bode ta organizacija raztezala čez ves katoliški svet.

Cerkev na čast sv. Frančišku Saleškemu.

(Katoliški misijon v Warmbadu, Nemška jugozahodna Afrika.)

Oblat sv. Frančiška Saleškega, prečastiti O. Gineiger, kateremu je velikodušnost naših čitateljev dala pogum, da je mogel s pomočjo svojega sobrata O. Auerja v Gabisu sezidati cerkev sv. Jožefa, se obrača z zaupanjem na nas s sledečim pismom:

Velečastita gospa grofica!

Težavna naloga me čaka in da zamorem ugodno rešiti to zadevo, potrebujem Vaše pomoči in pomoči slavne Družbe sv. Petra Klaverja. Hočem namreč zidati cerkev, ako nočem, da bi misijon ne nazadoval, ko gledam vse okoliščine, ki slabo vplivajo na razvoj misijonskega delovanja. Ako bi ne bilo cerkve, tedaj bi se marsikateri odtegnil nedeljski dolžnosti in za nekatere ljudi bi bilo celo usodepolno. Ako pa hočem zidati cerkev, potrebujem sred-

stev, treba mi je — denarja. Ker si pa drugače ne morem pomagati, hočem poizkusiti, ako bi znal beračiti. Dva vzroka pa me skoraj s prav malim zaupanjem navdajata, da bi bil vsaj nekoliko uslišan.

Cerkvica naj bi bila posvečena sv. Frančišku Saleškemu, ker se tudi misijonska postojanka tako imenuje. Ker pa se krščanska duša, ki išče pomoči, obrača do Srca Jezusovega z največjim zaupanjem in stavi vse nade na pomoč Matere božje in sv. Jožefa itd., druge svetnike pa prosí pomoči, ako je kaj posebnega ali pa, da se ožive njih praznovanja ter tako splošna pobožnost vsakega posameznega oživi in navduši, zategadelj se mi nehote vsiljujejo misli, ker je naš svetnik malo znan ljudstvu, da bo moja prošnja zaman. — Potem pa me še zadržuje druga stvar, da si ne upam svoje prošnje Vam naznaniti, da bi namreč ne postal preveč nadležen dobrotnikom, ker so še pred kratkim s tako obilnimi darovi pomagali sezidati cerkev sv. Jožefa v Gabisu.

Dovolite mi, da Vam v kratkem razložim svoj položaj. Leta 1906. sem prišel v Warmbad ter sem ustanovil misijon.

Takrat je še razsajala tukaj vojska, in vojska ne pokonča samo, kar je že napravljenega, ampak ovira vsak nadaljnji razvoj, vsako misijonsko delovanje. Zatorej sem se moral s tem zadovoljiti, da sem opravljal službo božjo pri nemških vojakih. Leta 1907. so se komaj razmere izboljšale in sedaj sem šele mogel svoje misijonsko delovanje pričeti. Koj tukaj lahko omenim, da od leta 1805. delujejo tukaj protestantje. — Ko so se ljudje vsaj nekoliko rešili predsodkov o katoliških duhovnikih, je bilo mogoče otroke navaditi na šolo. Takrat še nisem imel hiše, moral sem poučevati na prostem ali pa v šotoru, kjer sem maševal, stanoval, spal in poučeval. V šotoru pa je imelo komaj deset do petnajst oseb prostora in tako sem bil primoran opravljati službo božjo na prostem, pod milim nebom v prav prijetni afrikanski vročini.

Od začetka leta 1908. pa opravljam službo božjo v ozkem stanovanju, ki služi obenem za šolo! Tako pogrēšamo cel teden milostljive pričujočnosti ljubega Zveličarja. Vsak dan se mora začasno postaviti oltar in po sveti maši zopet razdreti. In ravno to je obžalovanja vredno, ker se pobožnost in spoštovanje do Najsvetejšega na tak način ne more prav oživeti. Vse lahko človek stori, da bi povzdignil pobožnost, lahko okraši oltar in sobo, ali sledovi vsakdanjega življenja se ne morejo tako hitro odstraniti. Vrhutega pa je soba že zdavnaj premajhna. Ljudje obkolijo od treh strani oltar tako, da se duhovnik komaj giblje. Večina ljudi pa mora stati zunaj v strašni vročini, ali pa na tlaku sedeti. Pravzaprav pa še niti prostora ni da bi se mogli ljudje vsesti. Ako so vse okoliščine take, tedaj je prav težavno predbacivati ljudem, da zaradi takih malenkostnih vzrokov izostajajo od službe božje, ako raje doma ostajajo, kakor da bi posedali pred vratni v poletni vročini, ali pa, kar je še bolj žalostno, ako se novokrščeni raje podajajo na take kraje, kjer mislijo, da tudi zadostijo svoji dolžnosti. Vedno me nadlegujejo z vprašanji, kdaj dobimo cerkev? Glejte, protestantje imajo krasno cerkev s klopni in zvonovi. Ni jim zameriti, akoravno vse po zunanje sodijo.

Leto 1909. je bilo prav veselo. O Veliki noči je pristopilo devet odraslih k prvemu svetemu obhajilu. Istotako je pristopilo več otrok 11. malega srpana k mizi Gospodovi in odkrito moram reči, da je bil ta dan za nas dan tolažbe, dan veselja, ko smo videli s tako gorečnostjo mlado nedolžnost pri mizi Gospodovi. Pridno so zahajali k pouku, marljivo so se trudili naučiti katekizem tako, da bi marsikateri beli sobrat z nekako nevoščljivostjo opazoval črne

otroke. Domača hiša ni ravno zaščitnica prave nedolžnosti, ni pravo ognjišče čednosti, k temu moramo ljudi šele navaditi. Misijon ima torej tudi velevažno nalogo otroke vzgajati in misijonar mora bolj očeta in mater nadomestovati kot odgojitelja.

Željno smo pričakovali obisk njihove milosti prečastitega gospoda škofa Simona v. Rella; dne 3. listopada se nam je uresničila naša želja. Ta gospod Vam je velečastita grofica, predobro znan in zategadelj Vam ni treba zatrjevati, da nas je jako razveselil njegov prihod. Toda žal, da je bil ta obisk zadnji, kajti stvar je že dognana, da se ustanovi tukaj nova prefektura v jugozahodni nemški Afriki. Njihova milost je še blagovolila nekaterim našim prvim katoličanom podeliti sveto birmo. Zjutraj so bili samo tisti, ki so prejeli prvo sveto obhajilo, v kapelici, popoldan pa tisti, ki so bili birmovani, vsi drugi pa so stali okoli hišice. Da se spozna potreba nove cerkvice, je Njihova milost položila prvi dar na oltar. Da bi vendar prav mnogo posnemalo njegov zgled!

Nadaljni razvoj novega misijona je torej odvisen od zidanja (nove) cerkve, drugače se bo godilo kakor rastlini, ki se je že razvila, pa je morala usahnuti, ker jo ni nikdo gojil. Prav radi bi navadili ljudi, da bi tudi med tednom zahajali v cerkev, pa brez cerkve tega ni mogoče. Zmeraj bolj in bolj se udeležujejo Hotentoti javnega dela ter kažejo, da so pridni delavci in da se lahko rabijo. To je zadosten dokaz ter nam dajejo upanje, da bodo dobri katoličani.

Velečastita gospa grofica! Kaj naj Vam še povem in cenjenim bralcem „Odmeva“, da bi vas vse prepričal, da je nujno potrebna cerkva v Warmbadu. Gotovo verujete in zatorej si dovolim, da ponudim roko ter prosim za milodar za zidanje cerkve v Warmbadu v jugozahodni nemški Afriki. Ljubi Bog naj Vam povrne in naj leta 1910. rosi obilo blagoslova na Vas in slavno družbo in vse dobrotnike. Svetemu Frančišku Saleškemu pa prepustim, da se Vam izkaže hvalnega.

Z odličnim spoštovanjem Vam vdani

O. Gineiger, O. S. F. S.

Dodatek. Dragi čitatelji, kaj mislite vendar? Je-li mogoče, da se O. Gineiger straši in da Vas nič ne vleče, da bi se sezidala cerkev na čast sv. Frančišku Saleškemu? Meni se dozdeva, da se dobri pater moti in da se nam posreči in bo se nam posrečilo sezidati cerkev. Zatorej se obračam s prošnjo:

1. na vse čitatelje in čitateljice, katere upajo, da bodo po priprošnji sv. Frančiška Saleškega napredovali v ponižnosti, v oni krasni čednosti, ki nas stori enake angeljem, ali pa si še hočejo pridobiti to prekrasno čednost, naj vendar ne odrečejo sv. Frančišku ene krone, da jih usliši in da zadobijo milost pri Bogu;

2. na vse katoliške urednike, pisatelje, pisateljice in na vse, ki si hočejo dobiti blagoslov sv. Frančiška Saleškega za svoje delovanje; kajti sv. Frančišek Saleški je zaščitnik urednikov. Njemu na čast so leta 1892. postavili uredniki celega sveta spomenik v kripti Pija IX. v S. Lorenzo fuori le mura v Rimu. Tudi urednik Aleksander Halka je prispeval in sv. Frančišek Saleški mu je obilo poplačal pri „Odmevih“. Njemu se mora še lepši spomenik postaviti — katoliška cerkev v Afriki.

Ko sem storil, kar mi je bilo mogoče, da bi vas, dragi čitatelji, navdušil za dobro stvar, hočem sedaj v duhu podati vam roko z milo prošnjo: **Mal dar za cerkev sv. Frančiška Saleškega**, ako Vam je drago!

Vem, da ne boste rekli: „Ne“.

A. Halka.

Poročila iz Propagande.

Na predlog sv. Kongregacije za razširjevanje sv. vere med zamorci (Propagande) so sv. oče Pij X. imenovali škofom v Port Viktoriji (na Sejselskih otokih) apostolskega vikarja v Arabiji, preč. g. Bernarda Tomaža Clarka (Klarka).

Opomba uredništva. Škof Klark (Clark), h katerega misijonskemu ozemlju je spadala tudi angleška dežela Somali, je že dolgo let v zvezi z našo družbo, ki ga je že pogosto podpirala. Naša glavna voditeljica ga tudi osebno pozna. Prečastitemu gospodu želimo na njegovem novem škofijskem mestu obilo sreče, božjega blagoslova in uspehov ter mu kličemo najvdaneje: Na mnoga leta!

Kratka misijonska poročila.

Eritreja. Dne 25. junija je v svoji domovini v Karbonari umrl apostolski prefekt o. Mihael Carbonara, star 74 let. — Vsled njegove smrti je laška misija izgubila veliko, ker je v njej od l. 1894. deloval jako blagodarno in uspešno.

O. Hiller, S. I., ki je že 61 let star in že 27 let deluje v Afriki, je odšel iz Borome ter se podal v deželo Augonjo, da bi prevzel v bližini Nyasaškega jezera vodstvo nove misijonske postaje, ki jo je ustanovil l. 1908. in se obenem podvrgel tudi

vsem naporom in težavam, ki so tako ozko spojeni z ustanovitvijo novih postaj. Vendar je še tamkajšnje podnebje precej milo in zdravo; brat Stoffner je našel celo mnogo jagod. „Nikdar še nisem videl,“ piše častiti misijonar 14. kmavca 1909, „da bi katera misijonska postaja imela tako malo truda s pokristjanjevanjem domačinov kakor angonjska. Imamo že čez 100 katehumenov. Tisti, ki stanujejo v bližini, prihajajo vsak dan k jutranji in večerni molitvi. Kako ganljivo je gledati te siromašne, uboge ljudi, ki poklekavajo pred božjim Zveličarjem v tabernakeljnu, zlasti pa še male otročiče, katerih nožice se tako pobožno pripogibajo pred Odrašenikom sveta. Pred kratkim je

krstil o. Simon umirajočega bolnika. Pri pogrebu je spremljala vsa vas mrliča na pokopališče, kjer jih že 11 počiva, opustivši popolnoma lastne obrede, kakor bi že bili vsi kristjani. Stavim kapelico za prvo silo, ki bode 20 m dolga in 8 m široka. Pozneje pa moramo sezidati večjo cerkev, ker prebiva 1-2 uri na okoli 20.000 duš. Nadalje nam je še treba kravjega hléva, ker nas večkrat obišče lev, in šole, da zamoremo ljudi poučevati; kajti vse, mlado in staro, bi rado znalo pisati in brati. Kolarnico so nam uničile bele mravlje. Povsod vlada največja siromaščina. Toda zaupam v Boga in sv. Jožefa. Sedaj se moram učiti novega narečja.“

Kronika Družbe sv. Petra Klaverja.

Misijonski zavod Marija Sorg. Dne 2. vel. srpana. Veleč. oče Daubengerger, C. S. Sp., misijonar v Kibošu, je nas danes obiskal v našem zavodu; naša glavna voditeljica ga je sem osebno povabila.

Dne 9. vel. srpana nas je počastila s svojim obiskom Nj. c. in kr. Visokost, nadvojvodinja Marija Kristina s svojima otrokoma: z nadvojvodom Gotfridom in nadvojvodinjo Heleno. Naša glavna voditeljica je preimnitne goste ponižno sprejela, pokazala jim je ves zavod, vrt, kapelo, tiskarno, in blaga nadvojvodinja je odkritosrčno vse hvalila, kako je vse v najlepšem redu ter služi le plemenitim namenom: za razširjevanje vere med zamorci. Njena c. in kr. Visokost, gospa nadvojvodinja je ostala pri nas celo uro in ko se je od nas jako milostljivo poslovila, bili smo v zavodu vsi veseli in hvaležni zavoljo tako visoke časti za naš zavod.

Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje družbe sv. Petra Klaverja meseca listopada. 30. listopada, na god sv. apostola Andreja.

Pogoji: Vreden prejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.